

et tu senuisti : nam viges ad me liberandum , qui viguisti ad me humiliandum. « Tu vero, Domine, in æternum » manes : et memoriale tuum in generationem et generationem. Memoriale tuum, » quia non oblisvisceris ; « In generationem, » non unam, sed « Generationem et » generationem. » Promissionem quippe habemus vitæ præsentis et futuræ¹.

XIV. « Tu exurgens misereberis Sion, quoniam tempus » ut miserearis ejus². » Quod tempus? « Cum autem venit » plenitudo temporis, misit Deus Filium suum factum ex » muliere, factum sub Lege. » Et ubi Sion? « Ut eos qui » sub Lege erant redimeret³. » Primitus ergo Judæi : inde enim Apostoli, inde illi plus quam quingenti fratres⁴, inde illa deinceps multitudo, cui erat anima una et cor unum in Deum⁵. Ergo, « Tu exurgens misereberis Sion, » quoniam tempus ut miserearis ejus, quoniam venit » tempus. » Quod tempus? « Ecce nunc tempus accep- » tabile, ecce nunc dies salutis⁶. » Quis hoc dicit? Servus Dei ædificator, qui dicebat, « Dei ædificium estis : » » qui dicebat, « Sicut sapiens architectus fundamentum » posui : » et, « Fundamentum aliud nemo potest ponere, præterquam positum est, quod est Christus quod » Jesus⁷. »

XV. Ergo et hic quid dicit? « Quoniam beneplacitum » habuerunt servi tui in lapides ejus⁸. » In lapides cujus? In lapides Sion. Sed sunt ibi et non lapides. Cujus non lapides? Ergo quid sequitur? « Et pulveris ejus misere- » buntur. » Agnoscamus lapides in Sion, agnoscamus pulverem in Sion. Non enim dicit, Lapidum ejus miserebuntur : sed quid ait? « Quoniam beneplacitum habue- » runt servi tui in lapides ejus, et pulveris ejus misere-

¹ 1 Tim. iv, 8. — ² Psal. ci, 14. — ³ Galat. iv, 4, 5. — ⁴ 1 Cor. xv, 6. — ⁵ Act. iv, 32. — ⁶ 2 Cor. vi, 2. — ⁷ 1 Cor. iii, 9-11. — ⁸ Psal. ci, 15.

» buntur. » Beneplacitum habuerunt in lapides ejus ; pulveris autem miserebuntur. Intellego lapides Sion, omnes Prophetas : ibi præmissa est vox prædicationis, inde assumptum Evangelium officium, per illud præconium cognitus Christus. Ergo servi tui beneplacitum habuerunt in lapides Sion. Sed illi prævaricatores, recedentes a Domino, malisque factis suis offendentes Creatorem, in terram unde sumpti sunt, redierunt. Pulvis facti sunt, impii facti sunt : de quibus dicitur, « Non sic impii, non sic ; sed tanquam » pulvis quem projicit ventus a facie terræ¹. » Sed expecta, Domine ; sustine, Domine ; patiens esto, Domine ; non irruat ventus, et auferat hunc pulverem a facie terræ. Veniant, veniant servi tui, agnoscant in lapidibus eloquia tua, misereantur pulveris Sion, formetur homo ad imaginem tuam² : dicat pulvis ne pereat, « Memento quia » pulvis sumus³. Et pulveris ejus miserebuntur. » Hoc de Sion. Numquid non erat pulvis, qui Dominum crucifixit? Quod pejus est, pulvis de parietinis ruinarum. Pulvis erat prorsus : verumtamen non frustra de pulvere dictum erat : « Pater, ignosce illis, quia nesciunt quid » faciunt⁴. De ipso pulvere venit paries tot millium credentium, et pretia rerum suarum ad pedes Apostolorum ponentium. Ergo extitit de illo pulvere humanitas et formata, et formosa. Quis enim de Gentibus sic? Quam paucos miramur hoc fecisse ad illorum tot millia? Subito primo tria, postea, quinque millia ; omnes in unitate viventes, omnes venditarum rerum suarum pretia ad pedes Apostolorum ponentes, ut distribueretur unicuique sicut cuique opus erat, quibus erat anima una et cor unum in Deum⁵. Quis hoc fecit etiam de isto pulvere, nisi qui

¹ Psal. i, 4. — ² Gen. i, 26. — ³ Psal. cii, 14. — ⁴ Luc. xxiii, 34. —

⁵ Act. ii, 41, iv, 4 et 32.

et ipsum Adam fecit ex pulvere¹? Hoc ergo de Sion, sed non tantum in Sion.

XVI. Quid igitur sequitur? « Et timebunt Gentes nomen tuum, Domine, et omnes reges terræ gloriam tuam². » Jam quoniam misertus es Sion, jam quoniam servi tui beneplacitum habuerunt in lapides ejus, cognoscendo fundamentum Apostolorum et Prophetarum; jam quoniam miserti sunt pulveris ejus, ut formaretur, vel potius reformaretur homo vivus ex pulvere; hinc prædicatio crevit in Gentibus: timeant nomen tuum Gentes, et omnes reges terræ gloriam tuam: veniat et alius paries de Gentibus, agnoscat lapis angularis³, ibi hæreant duo de diverso venientes, sed jam non adversa sentientes.

XVII. « Quoniam ædificabit Dominus Sion⁴. » Hoc agitur nunc. Eia lapides vivi in structuram currite, non in ruinam. Ædificatur Sion; cavete parietinas: ædificatur turris, ædificatur arca; observate diluvium. Hoc agitur nunc, « Quoniam ædificabit Dominus Sion. » Sed ædificata Sion, quid fiet? « Et videbitur in gloria sua. » Ut ædificaret Sion, ut esset fundamentum in Sion, visus est a Sion, sed non in gloria sua: « Vidimus eum, et non habebat speciem neque decorem⁵. » At vero cum venerit judicare cum Angelis suis, quando congregabuntur ante eum omnes gentes, quando oves ad dextram, hædi ad sinistram separabuntur⁶, nonne tunc videbunt in quem pupugerunt⁷? Et confundentur sero, qui prima poenitentia et salubri confundi noluerunt. « Ædificabit Dominus Sion, et videbitur in gloria sua: » qui in illa primo visus est in infirmitate sua.

XVIII. « Respexit in orationem humilium, et non despexit precem eorum⁸. » In ædificatione Sion hoc agitur

¹ Gen. ii, 7. — ² Psal. ci, 16. — ³ Ephes. ii, 20. — ⁴ Psal. ci, 17. — ⁵ Isaï. lxxv, 2. — ⁶ Matth. xxv, 31-33. — ⁷ Zach. xii, 10. — ⁸ Psal. ci, 18.

modo; ædificantes Sion orant, gemunt: ille unus pauper, quod pauperes multi; quia millia in tot gentibus unus; quia unitas pacis Ecclesiæ. Ipse unus, ipse multi: unus, propter charitatem; multi, propter latitudinem. Ergo nunc oratur, nunc curritur: nunc, si quis aliter erat, et aliter se habebat, manducet cinerem sicut panem, et potum suum cum fletu commisceat. Nunc tempus est, cum ædificatur Sion; nunc intrant lapides in structuram: perfecto ædificio et dedicata domo, quid curris, sero quæsiturus, inaniter petiturus, frustra pulsaturus, foris remansurus cum quinque virginibus fatuis¹? Nunc ergo curre. « Respexit enim in orationem humilium, et non despexit precem eorum. »

XIX. « Scribantur hæc in generationem alteram². » Quando scribebantur hæc, non ita proderant eis inter quos scribebantur: scribebantur enim ad prophetandum Novum Testamentum, inter homines qui vivebant ex Vetere Testamento. Sed et illud Vetus Testamentum Deus dederat, et in illa terra promissionis populum suum collocaverat. Sed quoniam « Memoriale tuum in generationem et generationem³, » non iniquorum est, sed justorum; in una generatione pertinet ad Vetus Testamentum, in alia autem generatione pertinet ad Novum Testamentum. Et quia hoc prophetatum est, Novum Testamentum prænuntiat; « Scribantur hæc in generationem alteram: et populus qui creabitur, laudabit Dominum. » Non populus qui creatus est, sed, « Populus qui creabitur. » Quid evidentius, fratres mei? Hic prædicta est illa creatura, de qua dicit Apostolus: « Si qua igitur in Christo nova creatura, vetera transierunt, ecce facta sunt omnia nova, omnia autem ex Deo. » Quid est, « Omnia autem ex Deo? » Et vetera et nova: quia memoriale tuum in generationem

¹ Matth. xxv, 12. — ² Psal. ci, 19. — ³ I Cor. v, 17, 18.